

Practical classes for cadets provide involvement in the clinical and work in a dental laboratory. During practical training, cadets master skills needed for working with orthodontic patients of different ages, the latest diagnostic methods (cephalometric, CBCT), modern removable and non-removable orthodontic techniques. In the dental laboratory master the stages of manufacturing removable orthodontic apparatus, control-diagnostic models, bite patterns and etc.

In the training process of the "Specialization" cycle, there are 3 intermediate exams, that allows cadets to more thoroughly approach orthodontic study and successfully prepare for the final exam.

The Department of doctor-orthodontist's postgraduate education uses final examination as a last monitoring method to check cadet-doctors acquired knowledge. At this exam we assess the level of theoretical knowledge and practical skills done by "Orthodontics" curriculum and the Ministry of Health program. This examination provides extensive knowledge control, that includes independent computer testing and practical exams (based on real clinical cases).

That's why various modern methods of training and future doctors's knowledge monitoring, increases motivation of mastering own profession and effectiveness of provided materials, which leads to increasions of future doctors's professional skills.

Key wods: postgraduate education, orthodontics, practical skills.

Рецензент – проф. Ткаченко П. І.

Стаття надійшла 17.08.2018 року

DOI 10.29254/2077-4214-2018-4-1-146-150-152

УДК 387.2:614.25:618

Ліхачов В. К., Тарановська О. О., Добровольська Л. М., Макаров О. Г., Шиманська Я. В.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ АКУШЕРІВ-ГІНЕКОЛОГІВ

Українська медична стоматологічна академія (м. Полтава)

elenagudyma31@gmail.com

Найвищими соціальними цінностями як в Україні, так і в усьому світі є якість життя та стан здоров'я людей, які безпосередньо залежать від ретельності виконання своїх професійних обов'язків фахівцями у галузі охорони здоров'я. На сьогодні в цьому контексті назріли невідворотні та конче необхідні зміни.

Процес реформування сучасної медицини в Україні активізує проблему підвищення якості вітчизняної медичної освіти, особливо тієї її частини, що стосується післядипломного навчання [1]. Це є необхідною умовою інтеграції України у світовий науковий та освітній простір. На сьогодні основною метою реорганізації вищої медичної школи є створення конкурентно-спроможного, дотичного до реалій, теоретично підготовленого лікаря-спеціаліста з належним володінням необхідним спектром практичних навичок, спроможністю до невідкладного реагування та прийняття рішень [2].

В цьому контексті принципово новими мають стати підходи до організації навчального процесу з майбутніми лікарями. Насамперед це створює нові задачі перед викладачами та потребує від них змін власного підходу до організації навчального процесу на післядипломному етапі навчання.

Метою роботи став пошук шляхів до удосконалення післядипломної медичної освіти лікарів акушерів-гінекологів.

В теперішній час українське акушерство та гінекологія існують в умовах недосконалої нормативно-правової бази. Клінічні настанови та протоколи, що регламентують дії лікаря в тій чи іншій клінічній ситуації, здебільшого застаріли, є суперечливими та такими, що не відповідають сучасним міжнародним стандартам. Тож, прагнучи стати конкурентоспроможними на міжнародному ринку праці, сучасні лікарі акушери-гінекологи, в тому числі лікарі-інтерни, мають самотужки інтегруватися в світову меди-

цину, вивчаючи і застосовуючи на практиці передові гайдлайни та підходи, впроваджені і прийняті до використання в країнах Європейського союзу, США, Канади, Австралійського союзу. Іноді це складно, оскільки у вирі інтернет-технологій досить важко не загубитися і знайти шлях до професійної інформації.

Тож на разі постулат «навчити вчитися» не тільки не втрачає актуальності, але й набуває нового змісту. Основною задачею викладача є необхідність навчити людину знаходити та застосовувати у житті ту чи іншу інформацію [3]. Це стосується також тих викладачів, які у вищій медичній школі забезпечують післядипломну освіту лікарів. В умовах, коли вивчення підручника є недостатнім, а інформаційний простір перенасичений і не завжди коректний, саме викладач має скерувати професійний пошук лікаря-інтерна. Цієї мети можна досягти, створюючи бібліотеку сайтів та посилань за тематикою навчальних планів, за якими лікар-інтерн самостійно може знаходити і опановувати ту чи іншу інформацію.

Корисними в цьому аспекті є використання навчальних платформ та on-line-курсів, що дозволяють проходити вивчення комплексу тем з послідовним контролем шляхом вирішення тестових та ситуаційних задач. Масштабні on-line платформи викладають пізнавальні матеріали і проводять оцінювання отриманих знань. Основною їх властивістю є гнучкість часового графіка. Це дає можливість навчатися у зручній для интерна час, прилаштуватися до власного темпу засвоєння інформації. Одночасно вміння користуватися освітніми платформами та on-line курсами в майбутньому будуть корисними лікарям для їх безперервного професійного розвитку, який є головною умовою успішної професійної діяльності сучасного лікаря.

Ресурсами для удосконалення післядипломної освіти лікарів акушерів-гінекологів можуть слугувати

і інші варіанти дистанційного навчання: відеоконференції, спеціалізовані сайти, електронна розсилка, мультимедійні презентації, мережеві електронні підручники, бази контрольних тестових завдань, тощо. Ефективним також є залучення лікарів-інтернів до проведення телемов, міждисциплінарних консилиумів та нарад, що проводяться із залученням телекомунікаційних технологій.

Перевагами дистанційних форм навчання є інтерактивність та можливість «з перших рук» отримати новітню інформацію, почути погляди провідних фахівців на ту чи іншу проблему. Окрім того, інформація, отримана в ході такого навчання, може слугувати базою для подальшого ґрунтовного вивчення матеріалу як в рамках семінару, так і під час самостійної підготовки до занять.

Окремим проблемним аспектом у сучасній медичній школі є набуття практичних навичок лікарями-інтернами. На сьогоднішній день питання спілкування лікаря-інтерна з пацієнтом набуває певних складностей, особливо в акушерстві та гінекології. Це пов'язано з правовими аспектами взаємних відносин між пацієнткою та лікарем, інтимністю багатьох акушерсько-гінекологічних проблем, небажанням пацієнток співпрацювати з кимось ще окрім свого лікаря, тощо. Неврегульованість правових аспектів унеможливує набуття практичних навичок, пов'язаних з певним ризиком (виконання порожнинних та акушерських операцій, ведення пологів і т. п.). Це особливо актуально в контексті всесвітнього орієнтування на безпеку пацієнта та проблему лікарської помилки. З огляду на це перспективним удосконаленням вищої медичної освіти є широке впровадження в процес підготовки лікарів-інтернів симуляційних форм навчання. Останні передбачають використання різноманітного наукового обладнання, яке дозволяє відпрацьовувати окремо взяті маніпуляції, або ж цілий їх комплекс.

Переваги симуляційного навчання є очевидними. Навчання клінічних умінь та навичок із використанням маніпуляторів, тренажерів, стандартизованих пацієнтів, симуляційних систем не тільки дає можливість багаторазово відпрацьовувати ту чи іншу маніпуляцію, а й унеможливує шкоду неминучих в ході навчання помилок [4]. Окрім того, симулятори здатні подавати інформацію про правильність виконання маніпуляцій, дають можливість самостійного опану-

вання тих чи інших навичок. Беззаперечною перевагою є також можливість імітації командної роботи на окремих видах обладнання для симуляційного навчання, що дає можливість відтворювати реальну співпрацю медичного персоналу [5].

На сьогоднішній день результативність освітнього процесу, який формує професійні якості майбутнього лікаря акушера-гінеколога реалізується через ефективне поєднання класичної традиційної освіти та інноваційних форм навчання (симуляційного, інтерактивного та дистанційного). Традиційна система навчання ґрунтується насамперед на отриманні знань, тоді як у професійному середовищі оцінка фахівця ведеться за критеріями умінь і навичок, і на етапі застосування сучасних навчальних технологій має провідне значення в набутті професійних вмінь [5]. Окрім того, таке поєднання дає змогу в ході навчального процесу змістити акценти з викладача, який є ключовою фігурою традиційного навчання, на лікаря-інтерна, надавши йому більше можливостей до набуття знань, відпрацювання навичок, самостійного розвитку та мотивації. Залишаючись в позиції учнів, лікарі-інтерни мають можливість повністю відтворювати свою майбутню лікарську діяльність, виконуючи професійні дії та вчинки. До того ж, вони мають можливість припускати помилки і виправляти їх, аналізуючи і роблячи висновки.

Для викладача така технологія поєднання різних форм навчання має практичний сенс, оскільки допомагає йому здійснювати цілеспрямований вибір відповідних засобів навчання, скеровувати освітній процес і вчасно реагувати на недоліки в засвоєнні інтернами теоретичних та практичних засад спеціальності.

Висновок. Удосконалення підходів до підготовки лікарів на етапі післядипломного навчання в умовах сучасної української медицини є невідкладним питанням, оскільки має на меті покращити професійні якості майбутніх лікарів і забезпечити їх адаптацію до професійної діяльності в майбутньому. Зважене поєднання різних форм викладання і методологічних підходів в організації навчального процесу, яке ґрунтується на поєднанні кращих традицій вітчизняної освіти та сучасних інновацій – це шлях до формування фахівця з необхідним рівнем професійних компетенцій, здатного до безперервного професійного росту в майбутньому.

Література

1. Moroz VM, Humins'kyi YU, Fomina LV, Polesya TL. Problemy ta perspektvy vyshchoyi medychnoyi osvity u realizatsiyi Natsional'noyi stratehiyi reformuvannya systemy okhorony zdorov'ya Ukrainy. Medychna osvita. 2015;2:3-8. [in Ukrainian].
2. Glybochko PV, redaktor. Imitatsionnoye obucheniye v sisteme nepreryvnoho meditsinskogo professional'nogo obrazovaniya. Moskva: Izd-vo Pervogo MGMO im. I.M. Sechenova; 2012. 120 s. [in Russian].
3. Butvilovskiy AV, Karmal'kova YeA, Butvilovskiy VE, Karmal'kova IS. Razvitiye professional'nogo vrachebnogo myshleniya. Meditsinskiy zhurnal Respubliki Belarus'. 2013;2:157-8. [in Russian].
4. Vil'tsanyuk OO, Tkachenko OV. Reforma vyshchoyi medychnoyi osvity: shlyakh do vdoskonalennya rynku medychnykh posluh. Medychna osvita. 2016;1:44. [in Ukrainian].
5. Nykonenko OS, Shapoval SD, Dmytriyeva SM, Hrytsun TO. Vykorystannya metodyk symulyatsiynoho navchannya u pidvyshchenni profesiynoi kompetentsiyi likariv ta paramedykiv na kafedrah DZ «ZMAPO MOZ Ukrainy». Medychna osvita. 2016;2:120-3. [in Ukrainian].

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ АКУШЕРІВ-ГІНЕКОЛОГІВ

Ліхачов В. К., Тарановська О. О., Добровольська Л. М., Макаров О. Г., Шиманська Я. В.

Резюме. У сучасних умовах реформування медицини в Україні змінюються стандарти і вимоги до навчального процесу в закладах вищої медичної школи. Підвищення якості навчання лікарів-інтернів може бути забезпечено за рахунок вдалого поєднання інноваційних освітніх технологій з традиційною системою навчання. Ресурсами для удосконалення післядипломної освіти лікарів акушерів-гінекологів можуть

слугувати різні варіанти дистанційного навчання (відеоконференції, спеціалізовані сайти, електронна розсилка, мультимедійні презентації, мережеві електронні підручники, бази контрольних тестових завдань, міждисциплінарні консиліуми із залученням телекомунікаційних технологій), а також широке впровадження стимуляційних систем для відпрацювання практичних навичок.

Ключові слова: післядипломна освіта, дистанційне навчання, симуляційне навчання.

ПУТИ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ВРАЧЕЙ АКУШЕРОВ-ГИНЕКОЛОГОВ

Лихачев В. К., Тарановская О. О., Добровольская Л. Н., Макаров О. Г., Шиманская Я. В.

Резюме. В современных условиях реформирования медицины в Украине меняются стандарты и требования к учебному процессу в учреждениях высшей медицинской школы. Повышение качества обучения врачей-интернов может быть обеспечено за счет удачного сочетания инновационных образовательных технологий с традиционной системой обучения. Ресурсами для усовершенствования последиplomного образования врачей акушеров-гинекологов могут служить различные варианты дистанционного обучения (видеоконференции, специализированные сайты, электронная рассылка, мультимедийные презентации, сетевые электронные учебники, базы контрольных тестовых заданий, междисциплинарные консиліуми с привлечением телекоммуникационных технологий), а также широкое внедрение стимулирующих систем для приобретения практических навыков.

Ключевые слова: последиplomное образование, дистанционное обучение, симуляционное обучение.

WAYS TO IMPROVE THE POST-GRADUATE EDUCATION OF AN OBSTETRICIAN-GYNECOLOGIST

Likhachev V. K., Taranovskaya O. O., Dobrovolskaya L. M., Makarov O. G., Shymanska Y. V.

Abstract. The highest social values in Ukraine and in the world are the quality of life and health of people who are directly dependent on the diligence of fulfilling their professional duties by health professionals. In this context, now, are inevitable and absolutely necessary changes.

The process of reforming modern medicine in Ukraine intensifies the problem of improving the quality of native medical education, especially the part of postgraduate education. This is a necessary condition for integration Ukraine into the scientific and educational of world space. Today, the main problem of reorganization the higher medical school are to made a competitiveness, tangent to reality, theoretically trained physician with a good modern knowledge of practical skills, and with ability to respond immediately and make decisions.

In this context, the organization of the educational process with future physicians a matter of principle must be fundamentally new. First of all, it is created new tasks for teachers and required them to change the own approach to organizing educational process at the postgraduate stage. The task of the work was to find ways to improve the postgraduate medical education of doctors obstetricians-gynecologists.

In nowadays, when we have reform of medicine in Ukraine, the standards and requirements for the educational process of higher medical school are changing. The requirements for the quality of training of young doctors are increasing and the need for further improvement of the educational process is increasing.

Improving the quality of interns' training can be ensured through the successful combination of innovative educational technologies with the traditional system of training, since the latter primarily relies on knowledge, acquisition in a professional environment, the specialist's assessment and based on the criteria of skills and abilities that can not be obtained without applying modern teaching technologies.

The origin for distance learning (videoconferences, specialized websites, e-mailing, multimedia presentations, networked electronic tutorials, benchmarking test assignments, interdisciplinary advisories involving telecommunication technologies) can be used as resources for improving the postgraduate education in obstetrician-gynecologists, as well as the wide introduction of stimulation systems for work-outs practical skills.

The simulational training of clinical skills and skills using manipulators, simulators, standardized patients, simulation systems not only making it possible to repeatedly manipulate one or another manipulation, but also maked it impossible to harm inevitably learning errors. Besides, the simulators are able to provided information about the manipulations and appreciate it. An indisputable the advantage of the ability to simulate teamwork on certain types of simulation training equipment, and it can be enabled to reproduction of real collaboration between medical staff.

Key words: postgraduate education, distance learning, simulation training.

Рецензент – проф. Старченко І. І.

Стаття надійшла 17.09.2018 року